برنامه ی پیشنهادی

بین الملل کمونیست، انتقادی از اصول آن

برنامه ی پیشنهادی، یعنی سند اصلی ای که می باید همه ی فعالیت های بین الملل را در سال های آینده سامان دهد، تنها چند هفته پیش از انتشار فراخوان کنگره -که چهار سال پس از کنگره ی پنجم تشکیل می شود- منتشر شده است. اشاره به این که اولین طرح این برنامه ی پیشنهادی[1] حتی پیش از کنگره ی پنجم انتشار یافته است نمی تواند دیر کرد انتشار آن را توجیه کند، چه اکنون چندین سال از آن زمان گذشته است. ساختار برنامه ی پیشنهادی دوم به گونه ای همه جانبه با طرح نخستین متفاوت است و در واقع کوششی برای جمع بندی دگرگونی های چند سال اخیر است. کاری شتاب زده و

[1] - اولین برنامه ی پیشنهادی برای کمینترن توسط بوخارین تسلیم چهارمین کنگره شد (نوامبر- دسامبر ۱۹۲۲). طرح های دیگری که در آن زمان نیز تسلیم شدند عبارت بودند از: طرح تالهایمر، از جانب حزب کمونیست آلمان، این سند عمدتاً به خاطر حمایت از نظریه انباشت سرمایه داری روزا لوکزامبورگ از سند بوخارین متمایز بود، طرح کاباکتچیف، از سوی حزب کمونیست بلغارستان؛ و یک برنامه ی عمل انتقادی از جانب حزب کمونیست ایتالیا. کنگره به گزینش یک برنامه در مجمع عمومی خود رأی مخالف داد و تصمیم گرفته شد که تمام طرح های اولیه و اسناد را برای مطالعه و تکمیل به کمیسیون برنامه ارجاع کند، به این امید که کنگره ی پنجم بر سر این مسأله به یک تصمیم نهایی خواهد رسید. در کنگره ی پنجم (ژوئن ۱۹۲٤)، گزارش برنامه ای بوخارین به تصویب رسید. این گزارش مبنی بر این بود که طرح پیشنهادی کمیسیون برنامه پذیرفته شود و این طرح پایه ای برای بحث های بعدی پیرامون برنامه در احزاب ((بین الملل)) باشد. هم چنین کنگره به تشکیل کمیسیونی که مسئول تغییرات نهایی سند بوده و نیز به تشکیل یک کمیسیون دائمی برنامه که وظیفه خواهد داشت که برنامه ی پیشنهادی را به اطلاع همه گان برساند، رأی داد. کمیسیون اخیر هم چنین وظیفه خواهد داشت که بحث های بین المللی پیرامون برنامه، جهت گزینش نهایی یک برنامه در کنفرانس آتی را سازمان دهد. در کنگره ی ششم (جولای- سپتامبر ۱۹۲۸) کلیه ی برنامه های پیشنهادی پیشین کلاً ناپدید شده بودند و در عوض یک برنامه ی پیشنهادی جدیدی که اساساً توسط بوخارین نگاشته شده بود و به اسم استالین و بوخارین ارائه شده بود، با یک چند تغییرات جزئی، سرانجام توسط کنگره به عنوان برنامه ی کمینترن به تصویب رسید. دقیقاً این برنامه ی پیشنهادی است که هدف انتقادات تروتسکی است.

www.hks-iran.com

نسنجیده تر از این نیست که این طرح -که به گونه ای روشن نشانه های یک کار شتاب زده و حتی سرسری را در خود دارد- بدون هیچ گونه انتقاد مقدماتی جدی و علمی در مطبوعات، و بدون یک بحث گسترده در همه ی احزاب کمینترن (بین الملل کمونیست)- در کنگره ی ششم پذیرفته شود.

در مدت چند روزی که میان دریافت برنامه ی پیشنهادی و فرستادن این نامه در اختیار ما بود، تنها می توانستیم در باره ی یک چند از حیاتی ترین مسائلی که باید در این برنامه بررسی شوند، تأمل کنیم.

به دلایل کمبود وقت ناچار شدیم از بررسی برخی از مهم ترین مسائلی که در این طرح به آن ها اشاره رفته است -مسائلی که شاید امروزه چندان مهم نباشند ولی احتمالاً فردا دارای اهمیت استثنائی خواهند شد- چشم پوشی کنیم.

این به هیچ رو بدان معنی نیست که انتقاد ازآن ها در مقایسه با بخش هائی از طرح که نوشته ی حاضر به آن ها ویژگی یافته است، ضرورت کمتری دارند.

هم چنین باید بیافزائیم که در شرایطی مجبور به کار در زمینه ی طرح جدید هستیم که دسترسی به اخبار لازم برایمان ناممکن است. بسنده است که یادآوری کنیم که‌حتی توانا به بدست آوردن اولین طرح برنامه نبودیم و از این رو در بررسی آن و نیز در دو سه مورد دیگر مجبور شدیم به حافظه تکیه کنیم. نیازی به یادآوری نیست که همه نقل قول ها از منابع اصلی بوده و به دقت مطابقت شده اند.

۱۲ ژوئیه ۱۹۲۸

مترجم : هوشنگ سپهر (م. آگاه)

www.hks-iran.com